



## **Forum Ecclesiasticum**

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

**Leuren, Peter**

**Moguntiae, 1720**

Quæst. 151. Utrum ad valorem Matrimonii requiratur, ut utrimque sponsi Parochus sit proprius, & quidem in Parochia propria assistat, & quid sit quoad hoc de sacerdote delegato.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)



Trid. cum sit correctorium juris communis, verba illius non sunt amplianda cuius etiam, si finem spectes, in requisitione presentia patochi internum, qui est, ut Ecclesie constet de matrimonio, hac attestatio æquè præstari potest per parochum non Sacerdotem. Neque etiam contrarium inferretur ex eo, quòd Trident. qui aliter quàm præsentem parochum, vel alio Sacerdote de ipsius parochi licentia; nam etsi dictio illa *alius* quandoque, non tamen semper est repetitiva similium, ut patet ex illo *Luca 23. ducebantur & alii duo nequam*, quandonam autem sit repetitiva similium, quandonam dissimilium, colligendum ex subiecta materia, ut ait gl. in *c. sedes, de rescriptis. v. majores*; quòd verò parochus, sive Sacerdos, sive non Sacerdos, nulli alteri quàm Sacerdoti committere possit licentiam assistendi matrimonio, inde est, quòd Trident. expressis verbis id dicat; verba autem secundum communem usum & significationem sint accipienda, congruentiam etiam hujus hanc dat Pirh, ut nimirum in substituto dignitas Sacerdotalis suppleat dignitatem pastorem. Porò posse hanc licentiam dari cuicumque simplici Sacerdoti non approbato; eò quòd Trid. id tantum requirat pro audiendis confessionibus, habet Sanch. *cit. d. 20. n. 10.* & ex eo Castrop. *n. 5, Pirh. b. t. n. 17.*

2. Resp. secundò; assistit quoque licitè parochus non Sacerdos, Sanch. *n. 4. Gutt. c. 62. n. 20. Castrop. n. 4. cum communi, contra Pet. Ledesm. q. 45. de mat. à 5. p. 2. du. 3.* consentem esse mortales tum quia non potest benedicere; tum quia causa est, ut contrahentes utantur materia tantum probabilis (cum probabile sit requiri à Concilio presentiam parochi Sacerdotis) adeoque Sacramentum exponatur periculo nullitatis. Ad primum dicitur, benedictionem illam, quæ fit extra missam hisce verbis: *ego vos conjungo in nomine Patris &c.* optimè posse præstari à non Sacerdote, Ad alterum respondet Castrop. usum materiæ probabilis in administratione Sacramentorum non esse per se illicitum, sed solum quando ex speciali Ecclesie præcepto, vel consuetudine vim legis obtinente prohibetur, pro quo citat seipsum, *tr. 1. de conscient. d. 2. p. 5.* Verum non videtur ista responsio plenè satisfacere, cum ex natura rei, etiam citra præceptum Ecclesie videatur semper esse illicitum in Sacramentis uti materia probabilis, dum certa haberi potest.

3. Resp. tertio; Parochus excommunicatus suspensus, interdictus, irregularis, notorius percussor clericis, etiam denunciatus adhuc validè assistit matrimonio. Sanch. *l. 3. d. 21. n. 4. Pirh. b. t. n. 18. Gutt. c. 62. n. 23. Henriq. l. 11. de mat. c. 3. n. 4. & 5. Castrop. n. 6.* non enim talis eo ipso est privatus beneficii parochialis possessione; neque assistendo exercet actum jurisdictionis, ut patet; quia etiam invitus assistit validè; jurisdictionis autem semper exercenda voluntariè. Est etiam, quòd nominatim excommunicatus nequeat testari, testimoniumque (intellige communiter & regulariter) sit nullum, *c. veniens. ut. 2. de testib. c. decernimus. de sent. excom.* admittitur tamen in aliquibus casibus, in quibus infames admittuntur, uti hi in favorem matrimonii admittuntur; adeoque etiam parochus excommunicatus, uti in specie tradit Mascard. *de prob. concl. 765.* Quin etiam parochum ob ignorantiam vel crimen generaliter privatum administratione Sacramentorum; vel etiam ob specialem aliquam causam, prohibitum has vel illas personas matrimonio conjungere, adhuc valide assistere matrimonio, eò quòd prohibitio illa reddat

actum illicitum; cum qualitatem parochi, quam solum requirit Trid. non auferat, tenet Castrop. *n. 7.* citatque ab eo Salced. *in prax. crim. c. 73. vers. primum igitur.* Sanch. *cit. d. 21. n. 11. Gutt. l. c. n. 25. Henriq. l. c. Cevall. g. 1. præf. q. 604. n. 71.* Ac denique posse parochum nominatim excommunicatum et interdiktum concedere alteri Sacerdoti etiam taliter excommunicato licentiam assistendi matrimonio; eò quòd Trident. in Sacerdote, cui à parochum concedi potest illa licentia, aliam qualitatem non requirat quàm Sacerdotii, datio autem illa non sit actus jurisdictionis; cum neque per hoc sententiam ferat, neque jurisdictionem communitur, sed solum dominii ejusdem & potestatis, sicut est communicatio bonorum suorum, excommunicatus autem non toleratus, etsi omnino privatus jurisdictionis usu, non tamen dominii communicatione, quod in alium validè transferre potest; sic inquam tradunt Castrop. *n. 8. Cevall. n. 120. Gutt. n. 24. Henriq. n. 3. Sanch. n. 8. Pirh. n. 18. contra Cönnick. d. 27. de Sacram. da. 2. num. 25. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 5.* qui putant dare hanc licentiam esse actum jurisdictionis voluntariæ.

4. Resp. quartò; Parochus solum existimatus, quia V. G. beneficium invalidè obtinuit constitutus in excommunicatione, irregularitate &c. vel eo privatus à jure vel per sententiam, stante errore communi se aliis putantibus illum esse vetum parochum, validè assistit matrimonio, uti & alia per illum gesta valent, Sanch. *d. 22. n. 5. Castrop. n. 10. juxta l. Barbar. ff. de off. Prator.* Idque etiam verum esse, tametsi contrahentes ipsi norint illius inhabilitatem, eò quòd singularis scientia non impedit errorem communem, propter quem jurisdictionis conceditur tali ad evitanda gravia incommoda, quæ aliàs ex nullitate actuum omni possunt, tenet cum Sanch. *n. 42. & Gutt. n. 26. Castrop. cit. n. 10.* Ex quibus infert Castrop. *11. cum Sanch. d. 22. n. 62. & Gutt. c. 62. n. 28.* Validè assistere matrimonio Sacerdotem, cui parochus verbis tantum absque intentione licentiam assistendi concessit, quia adest error communis; cum nullitas tituli sit occulta imò valere adhuc matrimonium, si is, cui data licentia, verè Sacerdos non esset, led tantum communiter existimatus, eò quòd ex ea licentia adest præsumptus titulus, & error communis, ob quem Ecclesia defectum illum jure humano inducitur supplet. Sanch. *n. 29. Gutt. n. 26.* Quod si tamen parochus intrusus esset in beneficium absque titulo à legitimo superiore concessio, communis sententia habet, nullatenus valere matrimonium, cui is assistit (intellige, etiam supposito errore communi, quo id ignoratur) eò quòd deficiat titulus coloratus, quem jus requirit, ut gesta ab inhabili valeant, ut tenet & pluribus probat Sanch. *l. c. num. 49. & 50.* quem sequitur Pirh. *n. 18.* quamvis ut Castrop. *n. 9.* probabile sit & rationi consonum, ut probatur à Pont. *l. 5. c. 20. à n. 2.* solum errorem communem sufficere ad jurisdictionem concedendam.

*Quæst. 151. Utrum ad valorem matrimonii requiratur, ut utriusque Sponsi parochus sit proprius, & quidem in parochia propria assistat, & quid sit quoad hoc de Sacerdote delegato.*

1. **R** Esp. ad primum; Dum Sponsa & Sponsus sunt diversæ parochiæ, valet matrimonium, si alterutrius, Sponsi nimirum vel Sponsæ, in

cujus



cujus parochia contrahitur matrimonium, assistat, Sanch. l. 3. d. 19. n. 4. Pont. l. 5. c. 16. num. 2. Castrop. p. 13. §. 19. num. 1. Pirh. h. t. num. 13. cum communi; parochus enim unius contrahentium est quoque quod ad hoc parochus alterius; cum matrimonio sit unus individuus contractus, ita ut ab uno iniri nequeat, quin hoc ipso inearur ab altero: ergo eo ipso, quod quis constitutus est ad coniungendum unum conjugem, etiam constitutus est ad coniungendum & alterum.

2. Resp. ad secundum; parochus alterutrius contrahentium validè assistit etiam extra propriam suam parochiam, V. G. parochus viri assistens ei in parochia Sponsæ, vel etiam assistens matrimonio extra parochiam, aut etiam extra diocësin utriusque, Sanch. l. c. n. 4. & 14. Cönnick. d. 27. num. 22. Gutt. c. 62. n. 5. Spino de testam. gl. 15. n. 42. Castrop. n. 3. Pirh. n. 14. contra Pont. n. 2. Henriq. l. 11. c. 3. n. 2. Nav. c. 25. n. 144. Cevall. cit. q. 604. n. 6. Rodriq. & alios censentes, id nec validè nec licitè fieri posse; siquidem Trident. solum exigit presentiam proprii parochi; neque aliud ad finem à Concilio intentum, qui ad clandestinas nuptias evitandas, necessarium, ut patet. Ad hæc dicta assistentia, esto non sit actus jurisdictionis voluntariæ, nulla tamen ratione est jurisdictionis contentiæ, neque illam ullo modo imitatur; adeoque extra territorium exerceri potest. Unde etiam declarationes relatæ à Pont. dum dicunt; quando matrimonium contrahitur inter virum & mulierem diversarum parochiarum, parochum viri in ejus parochia, & parochum femine in ejus parochia debere Sponsos benedicere: intelligendæ sunt, ut verba sonant, nimirum de benedictione in ecclesia inter missam solennia faciendo; vel si etiam de assistentia loquantur, *non debet* non importat necessitatem præcisè, sed congruentiam, ut ita fiat pro majore matrimonii securitate & certitudine; ita Castrop. Porro parochum licitè non posse assistere matrimonio suorum extra propriam parochiam sine licentia parochi istius loci, affirmant Pont. l. c. num. 11. Cönn. num. 19. Henriq. n. 2. Rodriq. & alii. Negant probabilius Sanch. d. 19. num. 18. & 19. Gutt. n. 6. Pirh. num. 16. (qui tamen addit, probabilius esse, peccare & puniri posse, si solenniter & publicè assistat matrimonio in aliena parochia sine licentia parochi; quia involat in alienum officium publicum in re gravi) Spino. n. 42. Castrop. num. 42. siquidem talis assistentia in aliena parochia nullibi prohibita; estque illa minus aliquid, quàm actus jurisdictionis voluntariæ, quæ licitè in alieno territorio exerceri potest. Ad hæc nil obstat illum facere quoque in ista parochia benedictionem non solennem, sed privatam; solennis verò illa benedictio, ut bene Castrop. nequaquam assistentiæ illi de præcepto conjuncta est.

3. Resp. ad tertium; Delegatus quoque ille Sacerdos non minùs quàm ipse parochus delegans assistere potest validè ac licitè matrimonio extra parochiam committentis seu delegantis illi eam licentiam, Castrop. n. 7. Gutt. n. 10. nullus enim est textus aut ratio, cur delegatio talis ad parochiam delegantis restricta sit. Neque verum est, delegatum require hanc quasi jurisdictionem voluntatem exercere in alieno territorio, ut patet in confessionibus audiendis & conferendis beneficiis potestate delegata juxta probabiliorum apud Sanch. l. 3. d. 34. à n. 2. & sic in specie posse Vicarium generalem Episcopi instructum ab eo facultate con-

R. P. Leur. Jur. Can. Tomus IV.

ferendi beneficia illa conferre constitutum extra provinciam, fusè ostendi in meo Vicario episcopali. q. 263. citatis Fagn. in c. presentata, de testib. n. 12. Garc. de benef. p. 5. c. 8. n. 126. Parif. de resign. l. 2. q. 24. n. 32. Menoch. Lambert. Azor.

*Quæst. 152. Quot & quales præter parochum adesse debeant contractui matrimoniali testes.*

1. Resp. ad primum; Sufficiunt duo; cum Trident. sess. 24. c. 1. exigat, ut duo vel tres testes unà cum parochio matrimonio intersint.

2. Resp. ad secundum; Non requiritur, ut hi testes sint omni exceptione majores, sed sufficiunt qualescunque, modò usu rationis præditi, ut intelligant & advertant, quid agatur; unde etiam impuberes, faminae, parentes, consanguinei, domestici, servi, religiosi, excommunicati, infames, infideles sufficiunt ad validè coram illis contrahendum matrimonium, Sanch. l. 3. d. 41. num. 5. Gutt. c. 44. n. 74. Castrop. cit. p. 13. §. 13. n. 3. Pirh. h. t. n. 24. cum communi decretum enim Trid. utpote correctorium juris communis & irritans matrimonium, cujus causa favorabilis est, extendendum non est, adeoque, cum exigat solum presentiam duorum vel trium testium nullà additâ qualitate, etiam ea à nobis exigenda non est; sed sicut aliàs in favorem fidei, c. fidei, de heret. in 6. tales testes admittuntur, sic etiam in favorem matrimonii admittendi, & sic standum legi naturæ, quæ cujusvis ratione ut entis testimonio contenta est. Ad hæc, testium alioquin inhabilium suppletur defectus ex communi contrahentium consensu illos admittentium, dum etiam regulariter ab iis electi & rogati intersunt. Castrop. Pirh. LL. cit. cum Farinac. de opposit. contra test. q. 54. n. 40. Item ex autoritate presentis parochi. Arg. c. cum esset. de testam. Pirh. Castrop. cum Gabr. comm. opin. l. 1. de test. concl. 8. n. 3. præsertim si (prout præcipitur à Trid.) librum habeat, in quo conjugum & testium nomina, diem ac locum contracti matrimonii describat, Pirh. l. c. ubi etiam, quod tunc testes aliàs inhabiles plenam fidem faciant de valore matrimonii, ubi lis desuper moveretur in judicio, ut Sanch. n. 6. Ac denique in aliis causis judicialibus & actibus, validum est enim testimonium, si à Judice vel adversa parte non repellantur, Arg. c. 1. de excep. in 6. Porro ad quæst. illam, num mandatarius seu procurator constitutus ad contrahendum simul esse possit testis, c. de Luca in annot. ad Trid. d. 26. n. 29. quamvis dicat, casum hunc pendere adhuc indecisum, respondet tamen, negativam videri probabiliorum, ejus ratio esse potest; tum quia procurator sic debet esse testis de facto suo nomine principalis; tum quia Trident. exigens duos testes, qui deponere possint de facto contrahentium, videtur exigere duos testes distinctos à contrahentibus non tantùm principalibus, sed etiam qui solo ministerio & mandato tales sunt.

*Quæst. 153. Qualiter parochus & testes interesse debeant contractui matrimoniali.*

1. Resp. primò: Debent interesse simul duo saltem testes unà cum parochio; quia Trident. copulativè exigit presentiam parochi & duorum testium; non sufficit proinde, ut intersint isti contractui successivè sive unus post alterum, & sic coram singulis singulatim presentibus is celebretur.

L 2

2. Resp.